



TEKİN
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 14699
Tarih: 05.10.2021

52597

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLER MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve içtüzüğün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Ömer ÖCALAN
Şanlıurfa Milletvekili

Bilindiği üzere 2021 yılının bitmesine kısa bir süre kalmışken 2020 yılı Sayıştay raporları yayınlanmaya başlandı. Raporların dilinde de anlaşılacağı denetim sonuçları mümkün oldukça olumsuzlukları içermeyen bir yaklaşımla hazırlanmaktadır. Buna rağmen başta Cumhurbaşkanlığı olmak üzere birçok kurumun yolsuzluk ve usulsüzlükler yaptığı tespit edilmektedir. Sayıştay'ın kuruluş amaçları arasında, halkın vergilerinin halk adına tarafsız ve bağımsız şekilde denetlenmesi, raporlanması yer almaktadır. Ancak Sayıştay denetimlerinin görev tanımına uygun denetimleri yapıp yapmadığı veya yaptığı denetimleri olması gerektiği gibi raporlaştırıp raporlaştırmadığına ilişkin ciddi tartışmalar yaşanmaya devam etmektedir. Örneğin Cumhurbaşkanlığı mali tablolarının şeffaf olmadığı, personel sayısının belirtilmediği, her yıl Sayıştay'ın uygun görüş verdiği mali tablolar rapor ekinde yer alırken 2019 yılı raporunda yer almadığı anlaşılmaktadır. Bu durum, haklı olarak hem kamu kurumlarına hem de Sayıştay'ın güvenilirliğine ve şeffaflığına ilişkin bazı soruların gündeme gelmesine neden olmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı yapılan usulsüzlüklerle ilgili olarak Sayıştay denetime ilişkin sık sık "sehven" savunması yapması da kamu kurumlarının denetim uygulamalarını ciddiye almadıklarına dair bir kanı oluşturmaktadır.

Bu bağlamda Sayıştay'ın 2020 yılı Diyanet İşleri Başkanlığı Raporu incelendiğinde;

- Doğrudan temin kapsamında bulunan alımlardan 22-d maddesi dışındaki alımlarında genel olarak piyasa fiyat araştırması yapılmadığı görülmüştür. Aksi bir gerekçe yoksa söz konu malı tedarik eden firmaların belirlediği fiyat üzerinden mal alımı yapılmıştır.
- Diyanet'in ihale ile yapması gereken alımları doğrudan alım ile gerçekleştirerek yasaya aykırı davrandığı anlaşılmaktadır. Diyanet'in Ramazan ayındaki iftar programı ve Kuran kursları ders materyalleri için usulüne göre ihale yapmadığı anlaşılmaktadır. Özellikle ihale işlemlerinin usulüne göre yapılmadığı anlaşılmaktadır. İhale işlemleri usule uygun olmayan bir şekilde şartlar oluşmadığı haledde bazı alımlarda Açık İhale Usulü Yerine Pazarlık Usulünün seçilene yolsuzluk ve usulsüzlük yaptığı anlaşılmaktadır. Bilindiği gibi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre Pazarlık Usulüne göre alım yapılabilmek için afet, salgın gibi ancak bir mücbir sebebin oluşma halinin oluşması gerekmektedir.
- İhale onay belgesinde bu usulün seçilmesine gerekçe olarak programın yapılacağı mekânın Ramazan ayına kısa bir süre kala belirlenebildiği ve programda kullanılacak ekipmanların mekan belirlendikten sonra ayarlanabildiği, bu sebeple de açık ihale usulü uygulamak için vakit kalmadığı hususlarını göstermiştir.
- İhale onay belgesinde Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün ihaleye konu kitapların basımına ivedi olarak ihtiyaç duyduğunu ihaleyi gerçekleştiren birim olan Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne bildirdiği, ancak basım için grafik, tasarım ve kapak çalışmaları yapıldığı, işin açık ihale ile gerçekleştirilmesi durumunda Eylül ayında Kuran kurslarına başlayacak öğrencilerin kullanımına yetişmeyeceği, bu sebeplerle de pazarlık usulü ile ihalenin gerçekleştirileceği belirtilmiştir.
- 4734 sayılı Kanunun 22-d maddesine göre doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda genel olarak yasaklılık kontrolünün yapılmadığı görülmüştür. Oysa söz konusu düzenleme gereğince, 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

Buna istinaden Sayıştay denetçileri konuya ilişkin yaptıkları incelemede; verilen örnekler incelendiğinde Ramazan ayının başlangıcı İdare tarafından bilinmektedir. Aynı şekilde öğrenciler Kuran kurslarına Eylül ayında başlamaktadır. İdare tarafından rahatlıkla yıl

başından itibaren bu ihalelerin planlanması mümkündür. Kullanılan pazarlık usulünde belirtildiği gibi bir ivedilik durumu mevcut değildir. İdare ile yapılan görüşmelerde uygulayıcılar tarafından ihaleler pandemi dönemine denk geldiğin için salgın hastalık durumunda örnekleri verilen ihalelerin sözü edilen (b) bendi ile yapılabileceği sonucuna varıldığı anlaşılmıştır. Ancak bendin lafzından anlaşılabileceği üzere salgın hastalık dahil bentte değinilen sebeplerle ivedilik durumu arasında bir illiyet bağının olması şarttır. Bir başka deyişle salgın hastalık koşullarının bulguda örneklenen alımların açık ihale usulü ile temin edilmesine engel olması gerekmektedir. Pandemi koşulları söz konusu hizmetlerin açık ihale ile temin edilmesine engel teşkil etmemektedir. İdarenin uygun olmayan ihale usulleri ile alımlarını gerçekleştirmesi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun rekabet, eşit muamele ilkelerine aykırıdır.

Bu bağlamda;

- 1- 2020 yılı Sayıştay Raporu'nda da açık anlaşılabileceği gibi usulsüz bir şekilde bir şekilde Ramazan ayındaki iftar programı ve Kuran kursları ders materyalleri için Açık İhale Usulü yerine usulsüz bir şekilde doğrudan ihale yapmasına ilişkin sorumlular hakkında soruşturma ve zararın rücu edilmesine herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
- 2- Diyanet'in Açık İhale Usulü ile yapması gereken alımları doğrudan alım ile gerçekleştirmesinin gerekçesi nedir? Yapılan bu usulsüz alımlara ilişkin sorumlular hakkında soruşturma ve zararın rücu edilmesine herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
- 3- Doğrudan temin kapsamında bulunan alımlarda piyasa fiyat araştırması yapılmadan mal alımı yapılmasının gerekçesi nedir? Piyasa araştırması yapılmadan mal alımı yapıldığına göre hangi ölçütler dikkate alınarak mal alımı yapılmıştır? Söz konu malı tedarik eden firmaların belirlediği fiyat üzerinden mi mal alımı yapılmıştır?
- 4- Doğrudan temin kapsamında bulunan alımlarda, piyasa fiyat araştırması yapılmadan hangi firmalardan mal alımı yapılmıştır? Söz konusu firmalar son 5 yıl içinde kurumuzdan kaç ihale kazanmıştır? Bu ihalelerden hangileri doğrudan temin yolu ile gerçekleştirilmiştir?
- 5- 4734 sayılı Kanunun 22-d maddesine göre doğrudan temin yoluyla mal temin edilen firmalardan yasaklı listede olan var mı? Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünün yapılmamasının gerekçesi nedir?